

ORD MOT ORD

EN ANALYS AV ANTAGONISTISKA STRATEGISKA NARRATIV

Handledare: Hedvig Ördén

Automatisk ordräkning (exkl källförteckning): 9069

1 Inledning	3
1.1 Tidigare forskning.....	3
1.2 Syfte och frågeställning.....	5
2 Bakgrund	5
2.1 Narrativets meningsskapande funktion.....	5
2.2 Narrativet som strategiskt verktyg.....	6
3 Metodologi	7
3.1 Fallstudie.....	7
3.2 Material.....	8
3.3 Analytiskt tillvägagångssätt.....	9
4 Analys	12
4.1 Introduktion.....	12
4.2 En orättfärdig monopolistisk världsordning.....	12
4.2.1 Invävt narrativ: Väst som provokatör.....	14
4.2.2 Invävt narrativ: Dubbelmoral avseende regelefterlevnad.....	16
4.3 Delegitimering av Taiwanesisisk respektive Ukrainsk stat och nation.....	18
4.3.1 Invävt narrativ: En underkänd stat.....	20
4.3.2 Invävt narrativ: En underkänd nation.....	24
4.4 Jämförelse.....	26
5 Slutdiskussion	27
6 Källförteckning	29
6.1 Litteratur.....	29
6.2 Bearbetat material.....	31

1 Inledning

Studier av strategiska narrativ och deras säkerhetspolitiska betydelse har nyligen aktualiserats i och med den ryska fullskaliga invasionen av Ukraina, och den intensiva påverkanskampanj som ackompanjerade den. Strategiska narrativ kan förstås som redskap för politiska aktörer i det internationella systemet, med syfte att utöva inflytande på inhemska och/eller internationella aktörers beteenden (Miskimmon et al. 2013, se Herman 2017, 17). I den offentliga diskussion som följt på den ryska invasionen, har det framhållits att man med en bättre förståelse för den ryska narrationen skulle ha bättre kunnat förutse de ryska intentionerna. Röster har därför höjts för att strategisk kommunikation i större utsträckning bör betraktas som en indikation på kommande agerande. I den offentliga debatten diskuterades även huruvida erfarenheterna från fallet Ryssland och Ukraina äger relevans för fallet Folkrepubliken Kina (hädanefter hänvisat till som "Kina") och Republiken Kina (hädanefter hänvisat till som "Taiwan"). Likheter som uppmärksammas är bland annat att Kina och Ryssland i dagsläget betraktas som auktoritära stater med stort internationellt inflytande, som båda gör anspråk på sina motparter - det demokratiska självstyret Taiwan och den suveräna staten Ukraina.

Denna studie tar sin utgångspunkt i den jämförelse som gjorts mellan Ryssland och Kina sedan Ukrainainvasionen. Studiens operationalisering av fallens jämförbarhet sker via en komparativ fallstudie av de strategiska narrativ som projicerats de bägge statsaktörerna gentemot Ukraina respektive Taiwan. Studien avser genomlysning såväl de övergripande strategiska narrativen, som de mer konkreta formuleringar som används för att förmedla ställningstaganden. Vi tillämpar en kvalitativ narrativanalytisk metod på officiella statliga uttalanden för att undersöka återkommande teman gällande beståndsdelar och konstruktion, och använder oss därutöver av Wagnsson och Barzanjes (2021) teori om antagonistiska strategiska narrativ för att identifiera antagonistiska komponenter i budskapen.

1.1 Tidigare forskning

Wagnsson och Barzanje (2021) har uppmärksammat att forskning på strategiska narrativ mestadels begränsats till innehållsanalyser som intresserar sig för *vad som sägs* och *hur ofta det sägs*, medan studier som befattar sig med strategiska budskap på en djupare nivå har lyst med sin frånvaro. I ett försök att överbrygga denna kunskapslucka, konstruerade författarna

en utforskande kvalitativ analys av strategiska narrativ om Sverige, projicerade via rysk statskontrollerad media. Studien avsåg att undersöka vilka specifika strategier som stater använder sig av när de konstruerar berättelser om andra aktörer med syfte att skada dem och på så sätt åstadkomma egen vinning (Wagnsson & Barzanje 2021, 251). De riktar således särskild uppmärksamhet mot *hur* budskapen framförs, snarare än *vad* som framförs. Författarna intresserar sig även för kommunikationens *underliggande logik och motivation* samt dess *kapacitet att destabilisera* enskilda aktörer och det internationella systemet.

Wagnsson och Barzanje (2021, 252) etablerar genom sin studie en generaliserbar metodologi för tillämpningen av narrativanalys i studiet av statlig antagonistisk narration. De identifierar dessutom tre utpräglade strategier som tycks vara centrala i framställningen av andra aktörer med syfte att åsamka dem skada och åstadkomma egen relativ vinning; *underminering* (av status), *skada* (på förmågor) och *anvisning* (av önskvärd riktning). Författarna menar att inslagen bör återkomma i snart sagt alla antagonistiska strategiska narrativ av den enkla anledning att de tydligt kan kopplas till de grundläggande drivkrafterna i säkerhetspolitiska sammanhang. Underminering tillämpas som ett led i att åstadkomma ett statusskifte och kopplas till den *statussökande* drivkraften medan försök att skada en annan aktörs förmågor ligger i linje med drivkraften att *maximera sin egen relativa kapacitet*. Den tredje tekniken, *anvisning*, tar sin utgångspunkt i drivkraften att *skapa sig inflytande över andra parter* och syftar till att styra en händelseutveckling genom att påverka aktörernas beteenden (Wagnsson & Barzanje 2021, 241).

En uppföljande studie av Deverell et al. (2021) använder sig av Wagnssons och Barzanjes (2021) metodologi i en komparativ fallstudie som undersöker hur ryska antagonistiska strategiska narrativ tar sig uttryck i rapportering om olika nordiska länder. Även den studien analyserar material som förmedlats via rysk statskontrollerad media. Deverell et al. (2021) bidrar således till forskningen genom att bekräfta att Wagnsson och Barzanjes (2021) metodologi är generaliserbar till den grad att den kan appliceras inom ramarna för en jämförande fallstudie av antagonistiska narrativ.

Eftersom ramverket är relativt nyetablerat finns det många möjliga tillämpningar som ännu inte utforskats. Oss veterligen har metoden exempelvis ännu inte testats under förhållanden där de antagonistiska strategiska narrativ som jämförs har både olika avsändare och riktas

mot olika aktörer. Inte heller tycks någon analys ha gjorts av antagonistisk narration i officiell statlig kommunikation.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med den här studien är att bygga vidare på de tidigare studier som gjorts av antagonistiska strategiska narrativ genom att tillämpa Wagnssons och Barzanjes teori (2021) på budskap som förmedlas genom direkta representanter för två auktoritära stater - Ryssland och Kina. Vi avser utföra en jämförande fallstudie som utreder i vilken mån Rysslands och Kinas kommunikation beträffande Ukraina respektive Taiwan;

1. kan förstås utifrån en tolkningsram för antagonistiska strategiska narrativ där centrala tekniker definieras som underminering (av status), skada (på förmågor), och anvisning (av önskvärd riktning),
2. kan jämföras i fråga om innehåll och uttryck.

2 Bakgrund

2.1 Narrativets meningsskapande funktion

Narrative, is one of the large categories or systems of understanding that we use in our negotiations with reality, specifically, in the case with the problem of temporality: man's [sic] time-boundedness, his [sic] consciousness of existence within the limits of mortality, And plot, is the principal ordering force of those meanings that we try to wrest from human temporality. (Brooks 1984 se Kreiswirth 1992, 645)

Ett narrativ är, enligt Braddock & Dillard (2016, 446), i dess mest grundläggande form, ett budskap vars innehåll erbjuder information om en miljö, en aktör och dennes motivation. Herman (2007, 3) kontrasterar begreppen narrativ och beskrivning och slår fast att den fundamentala skillnaden återfinns i att ett narrativ, till skillnad från en beskrivning, strävar efter att belysa aspekter av ett händelseförlopp i syfte att förmedla känslor och upplevelser kopplade till konkreta omständigheter och konsekvenser. Han menar att användningen av narrativ bör förstås som en strategi för att underlätta bearbetningen av ett skeende, både för den som sänder budskapet och den som tar emot det. Ett narrativ, till skillnad från en beskrivning, inkorporerar känslor på ett sätt som väcker intresse och stimulerar mänsklig inlevelse. Jahn (2007, 94) definierar en skildring (*narration*) som en berättelse som tar hänsyn till mottagarens behov och som öppnar upp för ett samarbete i vilket mottagaren

spelar en aktiv roll i historiens betydelse. Kreiswirth citerar Jameson, som menar att narrativets all-informerande karaktär fyller en helt central funktion i det mänskliga sinnet (Jameson 1984 se Kreiswirth 1992, 641).

För att kunna urskilja narrativ från beskrivningar, fiktiva sagor eller fakta behövs en typologi som definierar vilka berättelser som bör betraktas som narrativ. Ryan (2007, 24) sammanfattar narrativets beståndsdelar enligt följande: det behöver finnas en diskurs med ett budskap som förankras i något påtagligt och ett syfte med att förmedla detta. Med utgångspunkt i en analys av olika definitioner av narrativ slår Ryan fast att ett narrativ kan identifieras genom fem karaktäristika som på något sätt bör framgå av budskapet, men inte nödvändigtvis måste skrivas i klartext. De ständiga komponenter hon identifierar är: problemlösning, konflikt, mellanmänniska relationer, mänskliga upplevelser och tidsmässig aspekt (Ryan 2007, 24). Den egenskap som särskiljer ett narrativ från en beskrivning återfinns just i den temporal dimensionen; en beskrivning behandlar ett statiskt förhållande medan ett narrativ befattar sig med rörliga förhållanden (Ryan 2007, 27)

2.2 Narrativet som strategiskt verktyg

De narrativ som används av aktörer för politiska syften brukar benämnas som *strategiska* narrativ. Miskimmon et al. definierar strategiska narrativ enligt följande:

Strategic narratives are a means for political actors to construct a shared meaning of the past, present, and future of international politics to shape the behavior of domestic and international actors. Strategic narratives are a tool for political actors to extend their influence, manage expectations, and change the discursive environment in which they operate. They are narratives about both states and the system itself, both about who we are and what kind of order we want. The point of strategic narratives is to influence the behavior of others. (Miskimmon et al. 2013, 3)

Roselle (2017, 108) menar att studiet av narrativ som aktualiseras i internationella säkerhetspolitiska sammanhang, och då särskilt deras konstruktion, är avgörande för att förstå den internationella ordningen. Att narrativ kan användas som strategiska verktyg i en politisk kontext kan möjligen härledas till konfliktspektens betydelse i narrativets dramaturgi. Ett narrativ karaktäriseras ofta, enligt Herman (2007, 10) av en dramaturgi som belyser någon form av konfliktspekt eller jämviktsrubbnings. Herman citerar Bruner, som hävdar att "to be worth telling, a tale must be about how an implicit canonical script has been breached,

violated, or deviated from in a manner to do violence to...[its] 'legitimacy.'” (Bruner u.å. se Herman 2007, 10). Strategiska narrativ utgör effektiva påverkansverktyg, eftersom de inte bara återger ett skeende utan dessutom integrerar en känslaspekt som gör budskapet mer påtagligt för mottagaren. Genom sin berättande karaktär tillåter de aktörer att strukturera skildringen av ett händelseförlopp på ett intuitivt sätt, som effektivt introducerar en problematik och vägleder publiken i sin tolkning av situationen (Herman 2007, 9). Politiska narrativ av den här karaktären skapas ofta i syfte att förmedla en bild av hur balansen i världen, samhället, eller systemet har rubbats, och erbjuda lösningar på hur det ursprungliga tillståndet kan återställas (Todorov 1968 se Herman 2007, 10).

3 Metodologi

Vår studie har i hög grad präglats av hur tidigare forskning på antagonistiska strategiska narrativ har bedrivits. Det material som analyseras i vår studie utgörs av skriftliga återgivningar av kinesiska och ryska statliga uttalanden, som berör frågor kopplade till Taiwan och Ukraina och till det internationella systemet. Av det materialet genomför vi en narrativanalys, där budskapens beståndsdelar och konstruktion utvärderas i enlighet med Wagnsson och Barzanjes (2021) metodologi för studiet av antagonistisk narration. Vi tar i övrigt fasta på den komparativa fallstudiedesign som Deverell et al. (2021) tillämpade i sin undersökning av antagonistiska strategiska narrativ, och använder en liknande design för att jämföra rysk och kinesisk narration. Vi bygger vidare på tidigare forskning genom att applicera Wagnssons och Barzanjes metodologi genom att jämföra strategiska narrativ med såväl olika avsändare som olika måltavlor. Den komparativa fallstudiedesignen syftar till att utreda huruvida staternas kommunikation kan jämföras i fråga om innehåll och uttryck.

3.1 Fallstudie

Att studien fokuserar på strategiska narrativ i fallen Kina/Taiwan och Ryssland/Ukraina grundar sig inte minst på den debatt som följde efter att Ryssland invaderat Ukraina, som väckte frågan huruvida Taiwan riskerade bli föremål för en kinesisk aggression lik den som drabbade Ukraina. Den offentliga debattens tendens att dra paralleller mellan Kina/Taiwan och Ryssland/Ukraina, tyder på att fallen i viss utsträckning uppfattas ha gemensamma drag. Vi menar att liknelsen inte är ogrundad, och att fallen liknar varandra på tillräckligt många väsentliga punkter för att motivera en jämförelse inom ramarna för den här studien.

Democracy Index placerar såväl Ryssland (med 2,28 poäng) som Kina (med 1,94 poäng) väl inom ramen för vad som betraktas som auktoritära stater, och de rankas tämligen nära varandra, plats 146 respektive 156, i en världsomspännande jämförelse där 167 länder inkluderats (Economist Intelligence Unit 2022). Ytterligare en likhet återfinns i att såväl Ryssland som Kina aspirerar på att vara globala stormakter och regionala hegemoner (se exempelvis Wilson 2017, och Lind 2018). Deras status på den globala arenan manifesteras inte minst i FN-stadgan, och genom medlemskap i institutionens säkerhetsråd. Säkerhetsrådet består av femton medlemmar, varav fem är permanenta. Det är bara de permanenta medlemmarna som har vetorätt, varför säkerhetsrådets permanenta medlemmar har en tydlig särställning i FN-systemet. Även vissa aspekter av historiska skeenden, såsom periodvis gemensam och periodvis åtskild historia mellan Ryssland och Ukraina respektive mellan Kina och Taiwan, och som idag är föremål för debatt mellan länderna, uppvisar liknande generella drag. Inte minst perioder av gemensam historia utgör också grundval för anspråk på Ukraina respektive Taiwan, på basis av migration, identitet, språk, kultur och religion.

3.2 Material

Det material som utgör underlaget i analysen av kinesiska och ryska antagonistiska strategiska narrativ består av utsagor av officiella representanter för de två staterna. En statlig representant definieras i denna studie som företrädare för presidentadministration, utrikesdepartement och utlandsbeskickningar. Anledningen till att studien begränsat sig till uttalanden från personer med den här typen av befattningar är att de kan förväntas - inte minst i auktoritära stater - förmedla regimens officiella linje. Eftersom undersökningen fokuserar på Rysslands och Kinas relation till Ukraina respektive Taiwan, utgör uttalanden som berör dessa entiteter den absoluta merparten av materialet, med ett fåtal undantag beträffande det ryska materialet. Undantagen omfattar uttalanden som bedömts ha bäring på den rysk-ukrainska konflikten, men fokuserar på en förändring till en mer konflikt driven relation till Väst. Endast uttalanden som gjorts i nära anslutning till uppmärksammade händelser som kan kopplas till Rysslands och Kinas respektive konflikter har inkluderats. Först identifierades datum för händelser som antogs kunna föranleda uttalanden med koppling till Ukraina och Taiwan, sedan genomfördes publiceringar som gjorts i nära anslutning till händelserna på exempelvis ambassaders och myndigheters hemsidor. I det kinesiska fallet har

enbart engelskspråkiga utsagor använts, medan ett fåtal källor i det ryska fallet har automatöversatts med hjälp av Google Translate.

Det ryska underlaget utgörs av ett antal internationellt mycket uppmärksammade linjetal och debattartiklar som täcker ett tidsspänn på ungefär femton år. Det kinesiska materialet består av utsagor som täcker perioden från augusti 2022 till april 2023. Anledningen till att tidsspännet är avsevärt kortare för det kinesiska materialet beror på dels att de kinesiska statliga hemsidorna endast inkluderar information som publicerats i relativ närtid, och dels att den kinesiska kommunikationen i Taiwanfrågan är i hög grad repetitiv och beständig, och därmed inte lika situationsanpassad som den ryska kommunikationen.

Studiens begränsade omfång har föranlett ett antal metodologiska anpassningar jämfört med de studier vi inspirerats av och avsett att komplettera. En sådan anpassning har berört bredden och mängden av det material som varit möjligt att inkludera i underlaget. Vidare bör det förhållandevis långa och glest redovisade tidsspännet avseende det ryska materialet noteras. Man måste därför utgå ifrån att det material som använts i vår studie inte är lika representativt som i tidigare studier på ämnet, samt att de eventuella slutsatser som kan dras på grundval av analysen av materialet är begränsade.

3.3 Analytiskt tillvägagångssätt

I de två artiklar som inspirerat denna studie (Wagnsson & Barzanje 2021; Deverell et al. 2021) presenteras det analytiska ramverk som belyser beståndsdelarna i ett antagonistiskt strategiskt narrativ. Wagnsson och Barzanje (2021) definierar tre komponenter som de anser är karaktäristiska för strategiska narrativ med antagonistiskt syfte: underminering (av status), skada (på förmågor) och anvisning (av riktning).

För att kunna avgöra huruvida ett strategiskt narrativ är utformat med intentionen att åsamka en annan aktör destabilisering eller skadeverkan krävs först en analys av narrativets beståndsdelar och konstruktion. Wagnsson och Barzanje (2021) tillämpar en metod för analys av strategiska narrativ som beaktar både *vad för* berättelser som berättas och *hur* de berättas. För att kunna besvara dessa frågor behöver man väva samman information om berättelsens aktörer, händelser och invävda historier med en utvärdering av vilka underliggande överväganden som kan ha haft bäring på hur narrativet framställs. Det är alltså inte enbart

intressant att notera vilka aktörer och händelser som förekommer, utan också varför de förekommer och på vilket sätt de presenteras. Man får således ingen klar bild av narrativets strategiska potential utan att sätta dess beståndsdelar i perspektiv till dess inre logik och struktur. För att utreda det strategiska narrativets inre logik tillämpas en metod utvecklad av Somers (1994, 616), som består av fyra analytiska ingångar som beaktar; *relation och koppling mellan beståndsdelar*, *kausalt meningstillskrivning*, *temporal och spatial placering* samt *selektiv och temporal appropriering*.

Relation och koppling mellan beståndsdelar	Hur relateras händelser, platser och aktörer med varandra för att åstadkomma en helhet?
Kausal meningstillskrivning	Hur sekvenseras utvalda händelser för att spegla ett förlopp?
Temporal och spatial placering	Hur framställs händelsers tidsmässiga och rumsliga koppling till varandra?
Selektiv och temporal appropriering	Vilka händelser väljs ut och väljs bort i narrativets konstruktion? Hur presenteras utvalda händelsers rumsliga och tidsmässiga aspekter på ett för berättelsen ändamålsenligt sätt?

Figur 1. Somers analytiska ingångar med exempel på frågeställningar.

Det är först sedan man skapat sig en förståelse för hur beståndsdelarna kontextualiserats och sammanfogats som man kan tolka narrativets budskap och förstå dess strategiska syfte. Efter att med Somers metod ha skapat sig en förståelse för logiken bakom hur berättelsen konstruerats, är det möjligt att göra en tolkning av de olika beståndsdelarnas betydelse för budskapet man vill förmedla.

Aktörer och rollfördelning	Vad har de olika aktörerna för roller och handlingsförmåga i narrativet? <ul style="list-style-type: none"> • Hjärte • Skurk • Offer • Däre
Händelser	Vad är narrativets tidsperspektiv? När börjar det och var slutar det? Vad framträder som narrativets problem/lösning och var på tidsaxeln placeras de?
Invävda narrativ	Hur bidrar underställda/invävda narrativ till historiens helhet? Vilka invävda historier används och med vilket syfte? Hur relaterar de invävda historierna till varandra och till helheten? Har de en stärkande effekt eller en försvagande?

Figur 2. Centrala frågeställningar för tolkningen av narrativa beståndsdelars betydelse för berättelsen .

På grundval av den analys som gjorts på narrativets konstruktion och innehåll kan man vidare utvärdera vilka strategiska syften narrativet utformats för. Om narrativet är av antagonistisk karaktär tillämpas sannolikt strategierna underminering, skada och anvisning för att medvetet försvaga en aktör och/eller påverka dennes eller andra aktörers framtida handlingar.

Underminering (av status)	Kompetens, moral eller andra egenskaper ifrågasätts. Händelser eller personer med koppling till aktören framställs ofördelaktigt Försök att påverka andra aktörers bild av den aktör som är föremål för det antagonistiska strategiska narrativet
Skada (på förmåga)	Försök att undergräva en stats inflytande och kapacitet genom att exempelvis angripa politisk ledning, militär, myndigheter. Försök att (implicit eller explicit) utmåla en aktör som en oattraktiv samarbetspartner.
Anvisning (av riktning)	Hänvisningar till "en bättre tid" Framställning av ett problem och implicita antydningar om hur det kan lösas

Figur 3. Exempel på hur antagonistiska strategier kan ta sig uttryck i berättelsen.

4 Analys

4.1 Introduktion

Undersökningens analys fokuserar på Rysslands och Kinas antagonistiska strategiska narrativ gentemot Ukraina respektive Taiwan. Eftersom Ryssland-Ukraina och Kina-Taiwan inte existerar i ett säkerhetspolitiskt vakuum utan som aktörer i ett internationellt system, låter sig en sådan analys emellertid inte göras utan att samtidigt analysera Rysslands och Kinas respektive förhållningssätt till det internationella systemet. Analysen är organiserad utifrån övergripande teman som uppmärksammas i både Kinas och Rysslands strategiska kommunikation under analysarbetets gång.

4.2 En orättfärdig monopolistisk världsordning

Både Rysslands och Kinas statliga kommunikation visar sig ge uttryck för strategiska narrativ som på liknande sätt skildrar den internationella ordningens förfall i syfte att belysa behovet av en restaurering. Berättelserna ger uttryck för kritik mot ansatser att orättfärdigt reglera systemet och internationella aktörer däri. Narrativen beskriver, med viss variation, hur ett USA-lett Väst skapat sig en orättfärdig monopolistisk världsordning, och skildrar exempel på hur obalansen manifesteras. Narrativet om den orättfärdiga monopolistiska världsordningen kan sägas bestå av två delmoment, vilka utvecklas i underordnade narrativ; ett som berättar om ett Väst präglad av dubbelmoral avseende regelefterlevnad, och ett som berättar om hur Väst under ledning av USA antagit formen av en beräknande provokatör.

RYSSLAND:

[...] many of the mechanisms we have for ensuring the world order were created quite a long time ago now, including and above all in the period immediately following World War II. Let me stress that the solidity of the system created back then rested not only on the balance of power and the rights of the victor countries, but on the fact that this system's 'founding fathers' had respect for each other, did not try to put the squeeze on others, but attempted to reach agreements. [...] the so-called 'victors' in the Cold War had decided to pressure events and reshape the world to suit their own needs and interests. (Valdai Discussion Club, 2014)

Förenta Nationerna (FN), i synnerhet säkerhetsrådet, utgör en nyckelinstitution i såväl den kinesiska berättelsen som den ryska. Anledningen tycks vara att Kina och Ryssland betraktar andra världskrigets segrarmaktens gemensamma grundande av FN som den tidpunkt som

markerade ett system i balans. Statusen som permanenta medlemmar i säkerhetsrådet projicerar dessutom en bild av Ryssland och Kina som särställda aktörer i det internationella systemet och likställer deras maktställning med USA:s, den skurk som rubbat balansen. Nyckeln till att återställa ordningen i det internationella systemet antyds vara att respekten för andra staters legitima säkerhetsintressen återupprättas; vilket i praktiken innebär en återgång till den rättfärdiga multipolära världsordning som man uppfattar rådde under det kalla kriget.

I Rysslands fall anges slutet av kalla kriget som markör för när balansen rubbades, varefter det internationella systemet började utvecklas i fel riktning: "[...] the so-called 'victors' in the Cold War had decided to pressure events and reshape the world to suit their own needs and interests" (Valdai Discussion Club, 2014). Genom att bestämma den negativa utvecklingen till slutet av kalla kriget indikerar man samtidigt vilka aktörer som bör hållas ansvariga, och att Ryssland för egen del inte har någon skuld i problematiken. Man indikerar att Ryssland spelat en avgörande roll för upprätthållandet av världsordningen genom att framhäva hur problematiken eskalerade när sovjetisk/rysk förmåga att påverka systemet tillfälligt försvagats.

Den kinesiska skildringen av problematikens början är mer abstrakt. Man hänvisar till ett västligt förtryck av kineser som pågått under en odefinierad, men till synes väldigt lång tid. Genom att inte etablera en tidpunkt för när förtrycket ska ha inletts, åstadkommer man en bild av Kina som ett oskyldigt offer som ständigt behandlats illa av andra aktörer: "[...]we no longer live in a world in which imperialist powers could ride roughshod over Chinese people on Chinese soil. Today's China is no longer the old China bullied and abused more than 100 years ago" (Chunying, Hua, 2022c).

Det ryska och kinesiska narrativen skiljer sig åt på detaljnivå, men uppfattas på en övergripande nivå ha samma antagonistiska utgångspunkt, med syfte att underminera den USA-ledda västerländska världsordningen statusen i det internationella systemet, genom att skildra händelseförlopp på sätt som är ägnade att utmåla västerländska aktörer såsom provokativa och aggressiva regelbrytare utan respekt för andra aktörer. Narrativet syftar samtidigt till att skada Västs förmåga att framstå som en trovärdig aktör, och i förlängningen därmed förmågan att agera på den internationella arenan, bibehålla inflytande, ingå överenskommelser och intervensera i konflikter. Slutligen syftar narrativet till att anvisa en

önskvärd riktning mot en återgång till en multipolär jämviktsordning i det internationella systemet.

4.2.1 Invävt narrativ: Väst som provokatör

KINA:

The Chinese nation, throughout its 5000-plus-year history of civilization, has always been opposed to military aggression, the strong bullying the weak, or seeking hegemony from the position of strength. China pursues development for the purpose of delivering a better life for the Chinese people. At the same time, China is firm in standing up for its sovereignty, security and development interests, and will not allow any force to deprive the Chinese people of their right to pursue happiness. - Xi Jinping (Embassy of the People's Republic of China in the United States of America, 2023d)

I ett för huvudberättelsen bekräftande narrativ berättas särskilt ingående och känsloladdat om hur ett USA-lett Väst missbrukar sin maktposition genom att uppträda aggressivt och provocerande gentemot svagare aktörer i systemet. I Jinpings citat ovan noteras att han noga avhåller sig från att påtala specifika händelser där Kina varit mål för dessa aggressioner, vilket skulle kunna indikera att Kina är allmänt underlägset Väst. Detta står i skarp kontrast till hur Kinas ställningstagande mot maktmissbruket framställs som obevekligt och motiverat av en grundmurad moral, vilket får publiken uppleva berättelsens skurk - västmakterna - som än mer osympatiska och opålitliga. Man tillämpar dessutom selektiv och temporal appropriering av uppmärksammade händelser i syfte att presentera en kausal meningstillskrivning, som gör att Kina uppfattas som den aktör som i alla lägen tvingas reagera på provokationer i självförsvar. Nedan följer ett uttalande i samband med den stora kinesiska militärövning som iscensattes i samband med att Nancy Pelosi besökte Taiwan för samtal med självstyrets regeringsrepresentanter:

KINA:

Anyone who is concerned about regional tensions should be asking the US to immediately and credibly follow the one-China principle, stop violating China's sovereignty and take real actions to uphold regional peace and stability. It is very clear here who is responsible for the incident and who is the provocateur. China is only being compelled to act in self-defense. I hope that you could see that fact. (Chunying, Hua, 2022c)

Också det ryska narrativet bygger på en selektiv och temporal appropriering som ämnar frikänna Ryssland från skuld, trots att man deltagit i - eller till och med initierat - de situationer som berörs. Putins linjetal vid säkerhetskonferensen i München 2007 och vid Natotoppmötet i Bucharest 2008 betraktas i efterhand av vissa forskare som "en

krigsförklaring mot Väst” (Michta, 2022), och som Kremls tydligast uttalade varning om att Natoutvidgningar i Östeuropa ses som ett direkt hot mot Rysslands nationella säkerhet (Mirra, 2022). Sedan inledningen av den fullskaliga invasionen i Ukraina har ryska företrädare därför låtit påskina att aggressionen utförs i självförsvar och som en reaktion på en Natoexpansion. Argumentet används återkommande för att legitimera beslutet att inleda invasionen, trots att Natoutvidningen i själva verket orsakats av sovjetisk/rysk aggressionen. Utöver att skildra narrativet i enlighet med den tidslinje som gynnar narrativets trovärdighet, uttrycker ryska företrädare på sätt som framställer Rysslands såsom ansvarstagande och medmänskligt;

RYSSLAND:

I will begin with what I said in my address on February 21, 2022. I spoke about our biggest concerns and worries, and about the fundamental threats which irresponsible Western politicians created for Russia consistently, rudely and unceremoniously from year to year. I am referring to the eastward expansion of NATO, which is moving its military infrastructure ever closer to the Russian border. (Putin, Vladimir, 2022b)

Uttryck för ett antagonistiskt strategiskt narrativ riktat mot västvärlden i allmänhet, och den globala hegemonen USA i synnerhet, återfinns i den officiella linje som förs av både kinesiska och ryska representanter. Båda länderna framställer Väst och USA som provokativa och ansvarslösa skurkar, som utan betänkligheter drar fram över världen. Offret för den västliga provokationen är Ryssland, Kina men även andra aktörer som återkommande hotas av västlig intervention. Man kan med utgångspunkt i offerbeskrivningen också se skildringen av Väst som ett försök att skada förmågan att hävda legitimitet i regleringen av exempelvis konflikter i det internationella systemet. Med formuleringar som antyder att stater “hotas av” intervention av aktörer som beskrivs i termer av aggressivitet och som provokatör, kan man möjligen begränsa västliga interventioner i omvärlden, eller åtminstone så ett frö av osäkerhet hos andra aktörer gällande det nobla syftet med västlig inblandning.

4.2.2 Invävt narrativ: Dubbelmoral avseende regelefterlevnad

KINA:

We are living in the 21st century. The world must never allow the US to see itself as a “world policeman” or an “international judge” and continue to treat other sovereign nations like George Floyd as if the US can just bully and strangle them at will. (Chunying, Hua, 2022d)

I tillägg till framställningen av det USA-ledda Väst som oansvarigt, finns ytterligare ett underställt narrativ. I det presenteras måltavlorna för den antagonistiska strategin, i synnerhet USA, som arroganta aktörer. Påståenden befasts genom redogörelser som vittnar om likgiltighet inför det regelverk de påstår sig vilja upprätthålla. Denna bristande regelefterlevnad leder - i kombination med aggressiviteten - till återkommande eruptioner av våldsamheter i världen, som enligt narrativet mestadels kan härledas till interventioner godtyckligt motiverade av ett behov att försvara demokrati och mänskliga rättigheter. Både Kina och Ryssland uttrycker att den rådande monopolära världsordningen söker tvinga andra aktörer att foga sig efter västerländska ideal.

RYSSLAND:

Today's discussion took place under the theme: New Rules or a Game without Rules. [...] We need to be frank in asking each other if we have a reliable safety net in place. Sadly, there is no guarantee and no certainty that the current system of global and regional security is able to protect us from upheavals. This system has become seriously weakened, fragmented and deformed. [...] International law has been forced to retreat over and over by the onslaught of legal nihilism. Objectivity and justice have been sacrificed on the altar of political expediency. Arbitrary interpretations and biased assessments have replaced legal norms. [...] Essentially, the unipolar world is simply a means of justifying dictatorship over people and countries. [...] I will add that international relations must be based on international law, which itself should rest on moral principles such as justice, equality and truth. (Valdai Discussion Club, 2014)

I narrativet om bristande regelefterlevnad ingår även skildringen av brott mot bilaterala överenskommelser. Både ryska och kinesiska företrädare tar även upp exempel på när Väst har brutit mot internationell lag genom att inkräkta på suveräna staters territorium under vad som framställs som skenheliga och ogrundade förevändningar med egentligt syfte att projicera makt. Ryssland och Kina kontrasterar gärna de västliga avtalsbrotten med egen påstådd regelefterlevnad, och ur denna aspekt framhålls den etablerade världsordningen efter andra världskriget med FN-stadgan och säkerhetsrådet som central referensram för en reglerad multipolär världsordning, med Ryssland och Kina som jämbördiga aktörer med USA. Bägge aktörerna påtalar också vikten av internationella samarbeten och samförstånd. Samtidigt hänvisar både Ryssland och Kina selektivt till nationell självbestämmanderätt,

eftersom den inte erkänns i fallen Ukraina och Taiwan. I det ryska fallet görs också viktig poäng av att arrangera - starkt ifrågasatta - 'folkomröstningar' och andra 'demokratiska val' i syfte att legitimera egen ockupation och annektering. En viktig händelse i berättelsen är det kalla krigets slut och Sovjetunionens sammanbrott, vilket uppfattas rubba balansen i den multipolära världsordningen och i förlängningen leda till minskad västlig regelefterlevnad.

I det kinesiska fallet utgör, förutom den världsordning med FN-systemet som upprättades efter andra världskriget, antagandet av resolution 2758 i FN:s generalförsamling 1971, som innebär att Folkrepubliken Kina övertog Taiwans plats som Kinas legitima representation i FN och att Taiwan uteslöts ur organisationen, en central händelse. FN-stadgan och resolutionen är den absoluta centralpunkten för regelefterlevnad i den kinesiska berättelsen, och det är mot denna punkt som alla andra statliga aktörers interaktion jämförs, i synnerhet i fallet Taiwan. Stadgan och resolutionen bekräftar Kinas särskilda status i det internationella systemet. Samtidigt är efterlevnaden av FN-stadgan selektiv, eftersom man väljer att bortse från exempelvis artikel 73, som stipulerar att FN:s medlemsländer ska värna icke-självständiga territorier och dess invånares intressen i fråga om exempelvis politiska aspirationer (United Nations, 1945). Kina betraktar Taiwan som en kinesisk provins, vilket innebär att man med denna logik kan hävda att Taiwan inkluderas i kinesisk suveränitet och territoriell integritet. Kina reagerar därför återkommande mycket kraftfullt på varje oönskad internationell interaktion Taiwan, enligt egen uppfattning med lagliga, professionella, legitima och proportionerliga åtgärder.

KINA:

If China does not firmly resist the US's recklessness, irresponsibility and extreme irrationality, then the principle of respecting sovereignty and territorial integrity in international relations will just become words on paper and separatists and extremists will only become more reckless and the hard-won peace and stability in this region will be seriously undermined. (Chunying, Hua, 2022c)

Också denna invävda historia tillhandahåller stöd för det antagonistiska narrativets linje, med ett USA-lett Väst som skurk. I berättelsen om bristande regelefterlevnad framställs skurken som en aktör som helt utan respekt för ingångna överenskommelser och som vårdslöst tar sig friheter på andra aktörs bekostnad, exempelvis genom att orsaka kapprustning genom Natoutvidgning eller genom militära interventioner.

Syftet med detta antagonistiska narrativ är att underminera det USA-ledda Västs status i det internationella systemet, genom att utmåla det som skenheligt, opålitligt, och vårdslöst. Samtidigt skadas Västs förmåga att agera på den internationella arenan, såsom att utvidga Nato och intervensera politiskt och militärt. Narrativet anvisar även en önskvärd riktning mot en återgång till en kalla krigets multipolära världsordning, med FN:s säkerhetsråd i centrum, med Ryssland och Kina i med USA jämbördiga roller, och utan inblandning i staters inre angelägenheter.

4.3 Delegitimering av Taiwanesisk respektive Ukrainsk stat och nation

RYSSLAND:

Once again, I would like to emphasize that Ukraine is not just a neighboring country for us. This is an integral part of our own history, culture, spiritual space. [...] (Putin, Vladimir 2022a)

KINA:

Taiwan has never been a country. Both historically and legally, Taiwan has always been a province of China. (Chunying, Hua, 2022b).

Kina och Ryssland gör anspråk på områden som motsätter sig deras överhöghet. Kina hävdar att Taiwan, ett demokratiskt självstyre, utgör en kinesisk provins som aldrig haft status som eget land. Ryssland motiverar sin annektering av Krim och fullskaliga invasion av Ukraina med att påstå att den gemensamma historien, kulturen och språket bevisar att ukrainare egentligen identifierar sig som ryssar och vill återförenas med moderlandet. Som medel i de bägge staternas långsiktiga mål, att "återföre" sina nationer, används en antagonistisk narration som avser göra det svårare för de aktörer som man ämnar integrera i den egna staten att fungera självständigt i det internationella systemet. Metoder som tillämpas för att åstadkomma en sådan ordning inbegriper allt ifrån hänvisningar till avtal och överenskommelser, förnekande av att aktörerna någonsin varit enskilda entiteter, diplomatiska belöningar och sanktioner samt, givetvis, underminering, skada och anvisning.

Som starkast blir berättelsen när den samtidigt kontrasteras med Rysslands och Kinas påstådda bättre rätt till antagonistens statsbildning, folk, historia, kultur, språk och identitet. Den bygger därför i hög grad på en selektiv appropriering av företeelser, händelser, och representanter i historien, som utelämnar eller delegitimerar stöd för existensen av ett

Ukraina respektive Taiwan. Problemet i detta narrativ består i att Ryssland och Kina berövats delar av såväl stat som nation, och den tydliga lösningen blir därmed ett återförenande av dessa förlorade storheter med moderlandet. Andra staters inblandning i de entiteter som man hävdar överhet över accepteras inte, och konfronteras återkommande med kraftig politisk och militär posering.

I det ryska fallet har narrativet naturligt nog använts under den ryska aggressionen mot Ukraina sedan Maidanhändelserna 2014. Berättelsen tar sin början med en appropriering av den medeltida statsbildningen Kyivriket, dess kanske främsta representant storfursten Volodymyr/Vladimir, och dess kultur och religion, trots att något Ryssland inte existerar vid denna tid och trots att även Ukraina hävdar ursprung i denna statsbildning och dess kultur. Narrativet fortsätter därefter med ytterligare ett par selektiva nedslag i historien, såsom Rysslands erövring av östra och södra delarna av Ukraina under 1600- och 1700-talen, och oförrätter begångna mot Ryssland under sovjettiden genom av inkorporerande av 'ryska' områden i en artificiell ukrainsk entitet. Någon ukrainsk nation erkänns inte heller; befolkningen betraktas istället som antingen de facto ryssar eller i annat fall förvirrade och rotlösa i sin identitet. Ukraina underkänns även på grundval av en illegitim elit och statsledning, som kommit till makten genom en kupp (en referens till Maidanhändelserna 2014), som kontrolleras av Väst och som skor sig själv på folkets bekostnad. Den ukrainska eliten är dessutom historiskt genomsyrad av nazism, vilket otvivelaktigt leder till folkmord på ryssar.

RYSSLAND:

[...] modern Ukraine was entirely created by Russia, more precisely, Bolshevik, communist Russia. [...] Lenin and his associates did it in a very rude way towards Russia itself - by separating, separating part of its own historical territories from it. [...] and in 1954 Khrushchev for some reason took Crimea from Russia and also gave it to Ukraine. Actually, that's how the territory of Soviet Ukraine was formed. [...] Actually, as I said, as a result of Bolshevik policy, Soviet Ukraine emerged, which today can rightly be called "Ukraine named after Vladimir Ilyich Lenin." He is its author and architect. (Putin, Vladimir, 2022a)

I det kinesiska fallet tar berättelsen sin början redan i de kinesiska dynastiernas mer än 5000-åriga kultur och historia, vilken tas för intäkt för en kulturell och historisk närvaro av en kinesisk nation och statsbildning på ön. Eftersom Folkrepubliken Kina framställs som den rättmätiga arvtagaren till de kinesiska dynastierna, så uppstår därmed även ett historiskt anspråk på Taiwan. Andra viktiga selektiva nedslag i historien inom ramarna för den

strategiska kommunikationen utgörs av etableringen av Folkrepubliken Kina på det kinesiska fastlandet, och erkännandet av Folkrepubliken Kina genom resolution 2578 i FN år 1971. Även den taiwanesiska statsledningen utsätts för antagonistiska strategier. Officiellt framställs taiwanesiska politiker av representanter för Kina som separatister och som ett verktyg för USA:s försök att hindra Kinas avancemang i det internationella systemet. Trots att Kina inte erkänt Taiwans statsledning och heller inte kommenterat territoriets demokratiska statsskick, utgör just frågan om statsledningens demokratiska legitimitet ett vapen i den antagonistiska kommunikationen.

KINA:

The trip is not so much a “transit”, but an attempt to seek US support and propagate “Taiwan independence”. It fully exposes the political scheme of the US and Taiwan Authorities to carry out official exchanges and upgrade substantive relations./.../China firmly opposes US’s collusion with Taiwan and its violation of the One China principle, including conducting official exchanges with the Taiwan authorities by allowing Tsai "transit" and conniving and supporting separatist activities for "Taiwan independence"/.../ (Limin, Zhou, 2023)

Det antagonistiska strategiska narrativets syfte är att underminera Ukrainas och Taiwans status på den internationella arenan, vilket i förlängningen gör det mindre fördelaktigt för andra aktörer att stödja dem och därmed också mindre kostsamt att hävda rysk och kinesisk överhöghet. På detta vis skadar narrativet samtidigt Ukrainas och Taiwans förmåga att uppträda som legitima aktörer i det internationella systemet, och därmed att ingå överenskommelser att få internationellt stöd, liksom det inrikes är ägnat att skada förtroendet för Ukrainas och Taiwans statsledningar hos respektive befolkning, genom att utmåla dem som utländskt kontrollerade institutioner drivna av egenintressen. Ryssland och Kina anvisar vidare en tydlig önskvärd riktning mot ett ’återförenande’ av Ukraina och Taiwan med de egna staterna.

4.3.1 Invävt narrativ: En underkänd stat

Ett invävt narrativ delegitimerar existensen av själva den ukrainska staten, genom underkännandet av någon som helst ukrainsk statsbildning genom historien före Sovjetunionens fall. Denna berättelse börjar med en appropriering av Kyivriket som rysk statsbildning, och negligerar därmed att även Ukraina hävdar ursprung i samma rike. Nästa selektiva nedslag i historien är Ryska tsardömet och senare kejsardömet erövring av områden som idag utgör östra och södra Ukraina under 1600- och 1700-talen, vilket bekvämt

nog utelämnar 'ukrainska' kosackers kvasistater på dessa områden under mellantiden. Berättelsen fortsätter med att underkänna de ukrainska stater som utropas i kölvattnet av första världskriget under det ryska inbördeskriget såsom kaosartade och utan livskraft. Vidare berättas att Vladimir Lenins bolsjevikparti vid grundandet av Sovjetunionen artificiellt skapar en ukrainsk delrepublik, till vilken de sammanför 'historiskt ryska' områden. Nästa selektiva nedslag i historien är 1954, då bolsjevikledningen än en gång begår ett övergrepp mot Ryssland, genom att överföra Krimhalvön från den ryska delrepubliken till den ukrainska. 2014 utgör en vändpunkt i denna berättelse, med återförandet - annekteringen - av Krim till Ryssland.

Ur ett annat perspektiv delegitimeras den ukrainska statsledningen och eliten, genom att utmåla dem som korrumpierade och som parasiterande på befolkningen, som kontrollerade av ett USA-lett Väst genom ett vasallförhållande, och som nazister och 'russofober' (ett begrepp som Kreml använt sig av i stor omfattning på 2000-talet med betydelsen att en aktör lider av irrationell skräck eller hat mot det ryska) som begår folkmord på ryssar. Statsledningen har vidare kommit till makten genom en 'kupp' (en omskrivning för Maidanhändelserna 2014) orkestrerad av utländska krafter och med inblandning av politiskt nationalistiska element.

RYSSLAND:

The country is under direct foreign administration. [...] In Ukraine, there is complete dependence - on monetary injections into their economy (feedings from the United States and the EU) to the direct management of the Ukrainian special services (by their American cartridges). [...] Ukraine is headed by weak people who strive only to fill their pockets. And preferably, just in case, keeping the money in a foreign offshore. We know many of them well. There was no leader who could sacrifice himself for the sake of Ukraine rather than try to monetize his tenure in power, and it seems that he will not be there yet. (Medvedev, Dimitrij, 2021)

Denna aspekt av berättelsen tar sin selektiva utgångspunkt vid tiden för andra världskriget med den ukrainske nationalistledaren Stepan Bandera som traditionell sovjettida symbol för samröre med Nazistregimen och dess folkmord, och fortsätter därefter direkt med maktskiftet efter Maidanhändelserna 2014; en gestaltning som är tänkt att skapa en direktförbindelse mellan övergrepp begångna av den ukrainska nationella upprorsarmén under andra världskriget, de nationalistiska grupper som deltog i protesterna på Maidantorget i Kyiv, och Ukrainas statsledning från 2014. Folkmordet är givetvis en särskilt stark referens om

obeskrivliga övergrepp i Europa i någorlunda modern tid, som dessutom är ägnad att framkalla särskild skam och obehag hos Europas kanske starkaste aktör; Tyskland.

RYSSLAND:

But those who were behind the latest events in Ukraine pursued other goals: they were preparing another coup d'état, planned to seize power without stopping for anything. Terror, murders and pogroms were used. The main perpetrators of the coup were nationalists, neo-Nazis, Russophobes and anti-Semites. It is they who largely determine life in Ukraine today. [...] First of all, the new so-called 'authorities' introduced a scandalous bill to revise language policy, which directly infringed the rights of national minorities. [...] it has already become very clear to everyone what the Ukrainian ideological heirs Bandera, Hitler's henchman during World War II, intend to do in the future. (Pervyj Kanal, 2014)

Berättelsens skurk utgörs av ett Ukraina som orättfärdigt erhållit påstått ryska områden och som förtrycker och begår övergrepp på sin förment ryska befolkning. Lenin och bolsjevikpartiet utgör i detta narrativ dåvarande, som i omgångar lättfärdigt och obetänksamt ger bort ryska landområden. I berättelsen framställs ryssarna och Ryssland dels som offret, som återkommande orättfärdigt bestulits på sin rättmätiga hemmahörighet, men även som hjälten, som återförenar de förlorade områdena och folket.

Syftet med detta antagonistiska narrativ är inte minst att underminera Ukrainas status i det internationella systemet, genom att helt underkänna den ukrainska statskonstruktionen, hävda rysk överhöghet över densamma, och smutskasta den ukrainska statsledningen såsom korrupt, i beroendeställning till Väst och som förtryckare av den ryska befolkningen i Ukraina. Berättelsen syftar även till att underminera Ukrainas förmågor, genom att skada förtroendet för dess statsledning, och i förlängningen göra det svårare för den att agera såväl på den internationella som inhemska arenan. Berättelsen anvisar även väldigt tydligt en önskvärd riktning mot återförening av de förlorade områdena och den förlorade befolkningen med Ryssland.

Detta antagonistiska narrativ berättar om Taiwan som illegitim stat. Berättelsen har inte minst ett historiskt perspektiv, med innebörden att något Taiwan aldrig tidigare har existerat som självständig stat, och att dagens taiwanesiska entitet därför är en historisk anomali.

KINA:

Hua Chunying: "Taiwan has never been a country. Both historically and legally, Taiwan has always been a province of China". (Chunying, Hua, 2022b).

Folkrepubliken Kina har dessutom bättre rätt till denna entitet. Denna selektiva narration bortser lämpligt nog från det faktum att Folkrepubliken Kina knappast har en längre historia än Taiwan, och att Taiwan stundom har framfört motsvarande anspråk på folkrepublikens statsbildning. En central utgångspunkt i historien för detta narrativ är den världsordning som upprättades efter andra världskriget, med upphörandet av den japanska ockupationen av Taiwan, kommunisternas maktövertagande på fastlandskina, och antagandet av resolution 2758 i FN:s generalförsamling 1971, som erkänner Folkrepubliken Kina som den enda legitima representanten för Kina i FN och samtidigt utesluter Taiwan ur organisationen. Resolutionen underkänner därmed Taiwan i det internationella systemet även på legala grunder. Kina argumenterar ur samma legalistiska perspektiv för att eftersom Taiwan inte är att betrakta som något annat än en provins i Kina, så utgör Taiwanfrågan en kinesisk inre angelägenhet, och all yttre inblandning därmed en kränkning av Folkrepubliken Kinas suveränitet och territoriella integritet, vilket ger Kina har all rätt att svara på provokationer i form av allehanda olämpliga interaktioner med Taiwan. Vidare underkänns den taiwanesiska statsledningens legitimitet på grundval av att Taiwans - demokratiskt valda - statsledning skulle sakna demokratisk legitimitet. I berättelsen påstås nämligen implicit att statsledningen agerar mot det egna folkets intressen, exempelvis genom att inbjuda ledamoten av det amerikanska representanthuset, Nancy Pelosi, till Taiwan i augusti 2022. Enstaka samtida demonstrationer i Taiwan tas för intäkt att besöket skett mot folkets vilja. Berättelsen tar ingen hänsyn till att Taiwan i själva verket, enligt Economist Intelligence Unit (2023), betraktas som en fullständig demokrati, medan Kina enligt samma modell betraktas som en auktoritär stat långt ifrån att uppfylla demokratiska ideal. När detta faktum stundom anförs i debatten, avfärdar Kina samtidigt det demokratiska argumentet med att Taiwanfrågan inte är en fråga om demokrati, utan om suveränitet och territoriell integritet.

KINA:

Did you ask the Taiwan authorities, when they insisted on inviting Speaker Pelosi to Taiwan, had they asked the Taiwan people about their hearts and wills? I know that after Pelosi arrived in Taiwan, quite many people in Taiwan actually protested to that. Do Taiwan authorities put the expectations, wills and the welfare and interests of the Taiwan people close to its heart? (Chunying, Hua, 2022c)

Detta antagonistiska narrativs tydliga skurk är den illegitima statsledningen i Taiwan, som intrigerar med USA-ledda västliga krafter mot befolkningens intressen och bryter mot

internationellt vedertagna spelregler. Offren är kineserna, vars nation splittrats i två statsbildningar, men även de taiwanesiska "landsmännen", som lever i ett samhälle där en liten grupp separatister tar sig friheten att söka egen vinning på folkets bekostnad. Kina är emellertid även berättelsens hjälte, som påtalar felaktigheter och konfronterar provokationer i fallet Taiwan, söker få andra aktörer att följa internationella spelregler avseende Taiwan, som förkroppsligar förkroppsligar hoppet om en folkligt förankrad statsledning, och som strävar efter att återföreninga den splittrade statsbildningen.

Narrativets antagonistiska inslag underminerar Taiwans status i det internationella systemet, genom att utmåla dess ledning som illegitim och som icke-demokratiskt förankrad. Dessutom tydliggör Kina att länder som fortsatt vill upprätthålla diplomatiska och ekonomiska relationer med Folkrepubliken Kina, inte får göra detsamma med Taiwan, vilket effektivt skadar Taiwans förmågor att verka internationellt och ingå kapacitetsfrämjande allianser. I egenskap av en av världens största ekonomier, med avsevärd politisk tyngd i det internationella systemet, utgör principen om "ett Kina", som närmast kan liknas vid ett ultimatum, en avskräckning för utländsk interaktion med Taiwan. Det blir således oattraktivt och mer riskfyllt för andra stater att ingå samarbeten med Taiwan. På samma sätt syftar det till att begränsa Taiwans möjligheter att odla internationella kontakter. Kina anvisar vidare en önskvärd riktning mot ett återförenande av Kinas alla territorier.

KINA:

The historical ins and outs of the Taiwan question are crystal-clear, so are the facts and status quo that the two sides of the Taiwan Strait belong to one and the same China. The international community knows it too./.../The position of the Chinese government and Chinese people on the Taiwan question is consistent. Resolutely safeguarding China's sovereignty and territorial integrity is the firm will of the more than 1.4 billion Chinese people. To achieve China's full reunification is the shared aspiration and sacred duty of all Chinese people. Public opinion will not be defied, and the trend of the times cannot be reversed. (Chunying, Hua, 2022b).

4.3.2 Invävt narrativ: En underkänd nation

Ett invävt narrativ berättar hur själva existensen av de ukrainska och taiwanesiska nationerna underkänns. Denna argumentation bygger bland annat på det faktum att en noterbar andel av invånarna i Ukraina och Taiwan består av vad som av olika skäl kan betraktas som ryssar respektive kineser; att de antingen är ättlingar till invandrare från Ryssland och Kina, att de identifierar sig som ryssar och kineser, att de accepterar rysk och kinesisk överhöghet, eller

att de i vart fall borde göra det. Den kvarvarande delen av befolkningen framställs, åtminstone i det ryska fallet, som förvirrade i sin identitet. En del av den ryska berättelsen kretsar också kring ett försök att tvångsassimilera den ryska nationen på ukrainskt territorium. Berättelsens kärna ligger i att existensen av en ukrainsk och taiwanesisk nation inkräktar på, och konkurrerar, med en rysk och kinesisk dito. I förlängningen hindrar en sådan existens rysk respektive kinesisk överhöghet över befolkningen. Lösningen ligger således i ett förenande i en gemensam rysk respektive kinesisk nation.

RYSSLAND:

Ukraine is in search of its identity and a special path, composes its own separate history (although the same history teaches that it takes centuries). But Ukrainian leaders, especially top officials, are people who do not have any sustainable self-identification. Unhappy people. Who are they, what country are their citizens, where are their roots, what is their historical identity, ethnic component, what gods do they pray to? What do they feel like? (Medvedev, Dimitrij, 2021)

I den ryska berättelsens begynnelse approprieras historia, kultur och religion förknippad med Kyivriket, och förvandlas till representationer för en för Ryssland, Ukraina och Belarus förenande kulturella och religiösa kraft under rysk överhöghet, även om något Ryssland ännu inte existerar och trots att även Ukraina räknar Kyivriket som sin tidigaste statsbildning. En annan grund för underkännande av den ukrainska nationen är påståenden om existensen och storleken på den ryska minoriteten i östra Ukraina och på Krim, och att det därutöver även finns ytterligare en stor andel av befolkningen som i själ och hjärta egentligen vill vara ryssar. Den kvarvarande del av befolkningen som inte redan antingen identifierar sig som ryssar, eller borde identifiera sig som ryssar, är helt enkelt förvirrade i en identitet präglad av historielöshet, troslöshet och rotlöshet. En framträdande del av berättelsen utspelas efter Maidanhändelserna 2014, och framställer ukrainskt språkkrav och egen religiös organisering skild från Moskvapatriarkatet som tecken på tvångsassimilering, vilket kombineras med påståenden om 'pogromer' mot ryssar.

I det kinesiska fallet underkänns den taiwanesiska nationen implicit genom att de istället presenteras som kinesiska landsmän; det vill säga kineser. Därför bryr sig enligt denna berättelse, naturligt nog, ingen aktör mer om taiwaneserna än deras egna kinesiska 'landsmän'. I det kinesiska narrativet ingår taiwaneserna i en mer än 5000-årig civilisation, och man väljer därmed bekvämt nog att bortse från att knappast alla taiwaneser härstammar

från kinesisk migration till ön och från att knappast alla taiwaneser identifierar sig med den kinesiska nationen.

KINA:

Peaceful reunification" and "one country, two systems" are China's fundamental policy for the settlement of the Taiwan question. No one cares more about the well-being of the Taiwan compatriots than the Chinese people, and no one wants to see peace and stability across the Taiwan Straits and is committed to it all the time more than the Chinese people. The Chinese government will continue to strive for the prospect of peaceful reunification with utmost sincerity and efforts. (Limin, Zhou, 2023)

Offret i detta antagonistiska narrativ är de ryska och kinesiska folken, i synnerhet de som befolkar Ukraina och Taiwan, som tvingas att leva som en splittrad nation. Skurken är Ukraina respektive Taiwan, som hindrar folket från att förenas, och utsätter åtminstone ryssar för tvångsassimilering och folkmord. Hjälten är Ryssland och Kina, med tydlig identitet och ursprung, som konfronterar felaktigheter och övergrepp, och propagerar för en återförening av splittrade nationer.

RYSSLAND:

Time after time, attempts have been made to deprive Russians of historical memory, and sometimes of their native language, to make them the object of forced assimilation. (Pervyj Kanal, 2014).

Detta antagonistiska narrativ underminerar Ukrainas och Taiwans status i det internationella systemet, och stärker samtidigt Rysslands och Kinas status i relation till dessa, genom att underkänna existensen av ukrainska och taiwanesiska nationer och - åtminstone i det ryska fallet - berätta om gränslösa övergrepp. Ett annat näraliggande syfte är att - såsom påstått illegitima nationer - skada Ukrainas och Taiwans förmågor att agera i det internationella systemet, och inhemskt skada förmågan att identifiera sig med med en ukrainsk och taiwanesisk nation. Ryssland och Kina anvisar en önskvärd riktning i form av ett återförenande av de splittrade nationerna.

4.4 Jämförelse

Vid den komparativa fallstudien framträder tydliga likheter mellan Rysslands och Kinas antagonistiska strategiska narrativ, såväl i fråga om konstruktion som innehåll. En skillnad som är värd att notera är språkbruket. Kinesiska statsrepresentanter tenderar att kommunicera med korta fraser som återkommer frekvent. I sin narration om och till Ukraina och Taiwan

lägger både Ryssland och Kina avsevärd vikt även på det internationella systemet och interaktionen mellan aktörerna däri. I bägge fallen framkommer därmed två strategiska narrativ; ett som beskriver en orättfärdig monopolistisk världsordning, underbyggd av invävda narrativ om ett provocerande och aggressivt Väst och ett om Väst som präglad av dubbelmoral avseende regelefterlevnad, och ett strategiskt narrativ som delegitimerar den uppfattat hotande statsbildningen, underbyggt av invävda narrativ som underkänner aktörerna Ukraina och Taiwan på grundval av icke-existerande stat och nation. Dessa narrativa strategier är givetvis generella, och är för respektive fall grundande i vitt skild kontextspecifik argumentation på detaljnivå.

5 Slutdiskussion

Denna studie bekräftar att Wangsson och Barzanjes analytiska ramverk för studiet av strategiska narrativ och antagonistiska narrativa strategier kan tillämpas även vid jämförelser av två olika auktoritära stater och de budskap som förmedlas via officiella statliga representanter. Studien visar dessutom att ramverket är användbart också när de aktörer som utgör föremål för kampanjerna skiljer sig åt.

Undersökningen tyder på att Rysslands och Kinas antagonistiska strategiska narrativ har många likheter avseende konstruktion; de huvudsakliga antagonistiska narrativen underbyggs av ett antal underställa narrativ. Inom ramarna för studien identifierades två övergripande strategiska narrativ som tydligt framträdde i båda fallen; en berättelse om en orättfärdig monopolistisk världsordning, understödd dels av ett Väst präglad av dubbelmoral avseende regelefterlevnad och dels ett aggressivt Väst, och en berättelse om en delegitimering av Ukraina respektive Taiwan, understödd av invävda narrativ som underkänner dessa entiteter på grundval av stat och nation.

Undersökningens ena fallstudie har följt framväxten av ett Ryssland alltmer fokuserat på konkurrens och konflikt under ungefär femton år, såväl i verkligheten som i hur det gestaltats genom Kremles narrativ, till och med den pågående ryska aggressionen mot Ukraina. I fallet Kina har konflikten - ännu - inte nått en nivå av öppna våldshandlingar. Den militära poseringen i samband med Pelosis besök antyder emellertid att man åtminstone tycks vara likgiltig inför effekten av olyckshändelser och missförstånd i samband med den icke-verbala kommunikation som Kinas militärövning utgjorde. Och om den ryska antagonistiska

strategiska narrationen kan sägas ha gett fingervisningar om ett kommande ryskt agerande, så finns det all anledning att uppmärksamma och analysera de kinesiska narrativen här och nu.

Denna undersökning har visat att det finns stora överensstämmelser mellan konstruktionerna av de ryska och kinesiska antagonistiska strategiska narrativen, åtminstone avseende förhållandet till det internationella systemet och till Ukraina respektive Taiwan. Det har inte varit en avsikt att inom ramen för denna studie undersöka orsakerna till det, varför det får besvaras av framtida studier på området.

6 Källförteckning

6.1 Litteratur

Braddock, K. and Dillard, J.P. (2016). 'Meta-analytic evidence for the persuasive effect of narratives on beliefs, attitudes, intentions, and behaviors', *Communication Monographs*, 83(4), 2016, s. 446–467.

Deverell, Edward, Charlotte Wagnsson and Eva-Karin Olsson (2021). 'Destruct, direct and suppress: Sputnik narratives on the Nordic countries', *The Journal of International Communication*, Vol 27, 2, No. 1, 2021, s. 15-37

Economist Intelligence Unit (2023), "Democracy Index 2022, Frontline democracy and the battle for Ukraine", 2023

Herman, D. (2007). 'Introduction'. I Herman, David (red) *The Cambridge Companion to Narrative*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007, s. 3-21.

Jahn, Manfred (2007). 'Focalization'. I Herman, David (red) *The Cambridge Companion to Narrative*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007, s. 94-108.

Kreiswirth, M. (1992). "Trusting the Tale: Narrativist turn in the Human Sciences", *New Literary History*, Summer, Vol. 23, No. 3, *History, Politics, and Culture* (Summer, 1992), 1992, s. 629-657

Lind, Jennifer (2018). "Life in China's Asia, What Regional Hegemony Would Look Like", *Foreign Affairs*, Vol 97, No. 2 (MARCH/APRIL 2018), s. 71-82

Michta, Andrew A (2022). 'China, Russia and the West's Crisis of Disbelief: Globalist dogma has weakened America's ability to acknowledge and confront adversity'. Wall Street Journal. Nyhetsartikel. 2022-08-07. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.wsj.com/articles/china-russia-and-the-west-crisis-america-democracy-fight-military-threat-disarmament-cold-war-putin-xi-response-11659892566> Hämtdatum 2023-05-18.

Mirra, Carl (2022). 'Not One Inch, Unless It Is from Lisbon to Vladivostok', *Journal of Applied History*, 4(1-2), 2022, s.126-148.

Miskimmon A, O'Loughlin B, Roselle L (2013). *Strategic narratives: Communication power and the new world order*. London: Routledge. 2013.

Roselle, Laura (2017). 'Strategic Narratives and Alliances: The Cases of Intervention in Libya (2011) and Economic Sanctions against Russia (2014)', *Politics and Governance*, Vol 5, Issue 3, 2017, s. 99-110.

Ryan, Marie-Laure (2007). 'Toward a definition of narrative'. I Herman, David (red) *The Cambridge Companion to Narrative*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007, s. 22-38.

Somers, MR (1994). "The narrative constitution of identity: A relational and network approach", *Theory and Society*, 23(5), 1994, s. 605-649

United Nations (1945). United Nations Charter. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text> Hämtdatum 2023-05-17.

Wagnsson, Charlotte & Costan Barzanje (2021). 'A framework for analysing antagonistic narrative strategies: A Russian tale of Swedish decline', *Media, War and Conflict*, Volume 14, Issue 2, June 2021, s. 239-257

Wilson, Jeanne L. (2017), 'The Russian Pursuit of Regional Hegemony', *Rising Powers Quarterly*, Vol 2, Issue 1, 2017, s. 7-25.

6.2 Bearbetat material

Charbonneau, Louis (2007). 'Putin says U.S. wants to dominate the world'. Reuters.

Nyhetsartikel. 2007-02-10. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.reuters.com/article/us-russia-usa-idUSL1053774820070210> Hämtdatum

2023-05-18.

Chunying, Hua (2022a). 'Foreign Ministry Spokesperson Hua Chunying's Regular Press Conference on February 23, 2022', Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China. 2022-02-23. Presskonferens. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw_665399/s2510_665401/2511_665403/202202/t2022023_10644886.html Hämtdatum 2023-05-20.

Chunying, Hua (2022b). 'Foreign Ministry Spokesperson Hua Chunying's Regular Press Conference on August 3, 2022'. Embassy of the People's Republic of China in the United States of America. 2022-08-04. Presskonferens. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://us.china-embassy.gov.cn/eng/lcbt/wjbfyrbt/202208/t20220804_10733756.htm

Hämtdatum 2023-05-20.

Chunying, Hua (2022c). 'Foreign Ministry Spokesperson Hua Chunying's Regular Press Confidence on August 4, 2022', Embassy of the People's Republic of China in the United States of America. 2022-08-04. Presskonferens. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://us.china-embassy.gov.cn/eng/lcbt/wjbfyrbt/202208/t20220805_10734891.htm

Hämtdatum 2023-05-20.

Chunying, Hua (2022d). 'Foreign Ministry Spokesperson Hua Chunying's Regular Press Conference on August 5, 2022'. Embassy of the People's Republic of China in the United States of America. 2023-08-05. Presskonferens. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://us.china-embassy.gov.cn/eng/lcbt/wjbfyrbt/202208/t20220805_10735987.htm

Hämtdatum 2023-05-20.

Comprehensive Strategic Partnership of Coordination for the New Era and Stress Settling the Ukraine Crisis Through Dialogue' (2022). 2023-03-22. Pressmeddelande. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://us.china-embassy.gov.cn/eng/zgyw/202303/t20230322_11046088.htm Hämtdatum 2023-05-20.

Deutsche Welle (2007). 'A hint of the cold war'. Nyhetsartikel. 2007-02-10. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.dw.com/en/putin-slams-us-for-making-world-more-dangerous/a-2343749>

Hämtdatum 2023-05-18.

Embassy of the People's Republic of China in the United States of America (2022a). 'Foreign Ministry Spokesperson's Remarks on the Wrongful Remarks by US Ambassador to China Concerning the Taiwan Region'. 2022-08-22. Presskonferens. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://us.china-embassy.gov.cn/eng/lcbt/wjbfyrbt/202208/t20220822_10747695.htm

Hämtdatum 2023-05-20.

Embassy of the People's Republic of China in the United States of America (2022b). 'Foreign Ministry Spokesperson's Remarks on Japanese Lawmaker's Visit to Taiwan'. 2022-08-23. Pressmeddelande. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://us.china-embassy.gov.cn/eng/lcbt/wjbfyrbt/202208/t20220823_10749428.htm

Hämtdatum 2023-05-20.

Embassy of the People's Republic of China in the United States of America (2023a). 'President Xi Jinping and Russian President Vladimir Putin Sign Joint Statement of the People's Republic of China and the Russian Federation on Deepening the
Chunying, Hua (2022b). 'Foreign Ministry Spokesperson Hua Chunying's Regular Press Confidence on August 5, 2022', Embassy of the People's Republic of China in the United States of America. 2022-08-05. Presskonferens. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://us.china-embassy.gov.cn/eng/lcbt/wjbfyrbt/202208/t20220805_10735987.htm

Hämtdatum 2023-05-20.

Embassy of the People's Republic of China in the United States of America (2023b). 'President Xi Jinping Holds Talks with Russian President Vladimir Putin'. 2023-03-22. Pressmeddelande. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://us.china-embassy.gov.cn/eng/zgyw/202303/t20230322_11046184.htm Hämtdatum

2023-05-20.

Embassy of the People's Republic of China in the United States of America (2023c). 'Wang Yi Meets with President of National Committee on United States-China Relations Stephen A. Orlins'. 2023-03-31. Pressmeddelande. [Elektronisk] Tillgänglig: http://us.china-embassy.gov.cn/eng/zgyw/202304/t20230402_11053242.htm Hämtdatum 2023-05-20.

Embassy of the People's Republic of China in the United States of America (2023d). 'Xi Jinping Meets with President of the European Commission Ursula von der Leyen'. 2023-04-06. Pressmeddelande. [Elektronisk] Tillgänglig: http://us.china-embassy.gov.cn/eng/zgyw/202304/t20230409_11056443.htm Hämtdatum 2023-05-20.

Gang, Qin (2023). 'Qin Gang: Unequivocally Rejecting "Taiwan Independence" Is a Must in Upholding the One-China Principle', Embassy of the People's Republic of China in the United States of America. 2023-04-14. Presskonferens. [Elektronisk] Tillgänglig: http://us.china-embassy.gov.cn/eng/zgyw/202304/t20230416_11059994.htm Hämtdatum 2023-05-20.

Limin, Zhou (2023). 'Chinese Consul General in Sydney Zhou Limin Publishes an Article on Taiwan Question', Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China. 2023-04-03. Debattartikel. [Elektronisk] Tillgänglig: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjb_663304/zwjg_665342/zwbd_665378/202304/t20230406_11055342.html Hämtdatum 2023-05-20.

Medvedev, Dimitrij (2021). 'Potjemu bessmyslenny kontakty s nynesnim ukrainskim rukovodstvom'. Kommersant. Debattartikel. 2021-10-11. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.kommersant.ru/doc/5028300> Hämtdatum 2023-05-18.

Novaja Gazeta (2022). "My budem stremitsja k demilitarizatsii i denatsifikatsii": Putin objavil o natjale spetsoperatsii v Ukraine'. 2022-02-24. Nyhetsartikel. [Elektronisk] <https://web.archive.org/web/20220224070946/https://novayagazeta.ru/articles/2022/02/24/my-budem-stremitsia-k-demilitarizatsii-i-denatsifikatsii-ukrainy-putin-obiavil-o-nachale-spetsoperatsii-v-ukraine-news> Hämtdatum 2023-05-18.

Official Internet Resources of the President of Russia (2008). 'Press Statement and Answers to Journalists' Questions Following a Meeting of the Russia-NATO Council'.

Pressmeddelande. 2008-04-04. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://www.en.kremlin.ru/events/president/transcripts/24903> Hämtdatum 2023-05-18.

Pervyj Kanal (2014). 'Obrasjtjenije Prezidenta RF Vladimira Putina (polnaja versija)'.

2014-03-18. Tal. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.1tv.ru/news/2014-03-18/46116-obraschenie_prezidenta_rf_vladimira_putina_polnaya_versiya Hämtdatum 2023-05-18.

Putin, Vladimir (2021). 'Article by Vladimir Putin "On the Historical Unity of Russians and Ukrainians"'. Official Internet Resources of the President of Russia. Debattartikel.

2021-07-12. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/66181>

Hämtdatum 2023-05-18.

Putin, Vladimir (2022). 'Adress by the President of the Russian Federation'. Official Internet Resources of the President of Russia. Tal. 2022-02-21. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://en.kremlin.ru/events/president/news/67828> Hämtdatum 2023-05-18.

Surkov, Vladislav (2022). 'Tumannoje bydusjtjeje pochabnogo mira'. Aktualnye komentarii.

Debattartikel. 2022-02-15. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://web.archive.org/web/20220215110419/https://actualcomment.ru/tumannoe-budushchee-pokhabnogo-mira-2202150925.html> Hämtdatum 2023-05-18.

The State Council of the People's Republic of China (2022). Peaceful means first choice to resolve Taiwan question: spokesperson. The State Council of the People's Republic of China, 2022-10-15. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://english.www.gov.cn/news/topnews/202210/15/content_WS634aa1c5c6d0a757729e13b2.html Hämtdatum 2023-05-17.

Valdai Discussion Club (2014). 'Vladimir Putin Meets with Members of the Valdai International Discussion Club. Transcript of the Final Plenary Session'. 2014-10-25. Tal. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://web.archive.org/web/20141025230537/http://valdaiclub.com/valdai_club/73300.html

Hämtdatum 2023-05-18.

Wenbin, Wang (2022). 'Foreign Ministry Spokesperson Wang Wenbin's Regular Press Conference on August 8, 2022', Embassy of the People's Republic of China in the United States of America. 2022-08-08. Presskonferens. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://us.china-embassy.gov.cn/eng/lc/t/wjbfyrbt/202208/t20220808_10737507.htm

Hämtdatum 2023-05-20.